

perk. Vilim je danas napao na Engleze i Francuze na Chemin des Dames. Naša je prekrasna pješadija iz užasne topničke pripreme osvojila jako izgrađene uzvisinske položaje. Mi smo prekoračili Aisne te se približujemo Vesle. Fric je sa svojom 1. gardskom divizijom kao prvi na Aisne. I 28. divizija ponovno se odlikovala. Englezi i Francuzi bili su potpuno preneraženi. Naši su gubici neznatni. Sutra idemo naprijed! Bog nam je poklonio lijepu pobjedu te će nam i u buduću pomoći. Vilim.

Iz slovenskog svijeta.

Iz Slovenije. U nedjelju, dne 26. svibnja obdržavala se u Sv. Vidu nad Ljubljanoj velika narodna manifestacija za jugoslavensku državu. Nije to prvi puta, da je u Sloveniji priredjena tako veličanstvena manifestacija. Priredjuju se posljednjih nekoliko mjeseca svakog tjedna na jednom ili drugom kraju prostrane slovenske domovine ili pak na više mjesta najednom. Toj manifestaciji prisustvovalo je, kako javljaju slovenski listovi „Slovenec“ i „Slovenski Narod“ preko 7 tisuća osoba. Sve su kuće osim nekoliko nečasnih iznimaka bile u slovenskim trobojnicama. Pod vedrim nebom na proljetnom suncu otvorio je sastanak tamošnji župnik i poslanik na zemaljskom saboru Zabret, te je označio, da je svrha sastanka da zahtjeva mir između svih državama Evrope i da izrazi svoj zahtjev za slobodom i pravednošću u zajedničkoj domovini Jugoslaviji. Kao prvi govornik nastupio je predsjednik Jugoslavenskog kluba dr. Korošec, i mi se moramo s njegovim govorima ponositi. Svaki naime njegov govor jest ili u cjelini u novinama zaplijenjen, ili pak je tako osakaćen i pobijeljen, da tek ovdje ondje može se pogoditi kakvu pretrganu misao. Ljudi vele, pokazujući na bijela polja u novinama, da je ondje bilo nešto istine, koju cenzura ne može da trpi, a mi nemamo razloga, da o istinitosti te narodne izreke sumnjamo. Iz govora, što je milostivo propustio cenzor, ističemo ove riječi dr. Korošca: Sluškinja i radnik, pometać ulica, rudar ti mogu biti naši ljudi, upliv imaju tudjinci, ona bogata, ugledna, cijenjena, naša braća i naše sestre neka ostanu za sva vremena samo mučenici. Niki u Kranjskoj nemamo svojih prava. Zar je zemaljski predsjednik Slovenac? Zar su Slovenci njegovi savjetnici? Ili je Slovenac predsjednik zemaljskog sudišta? Kamo pogledamo, vidimo, da su gospodari tudjinci, Slovenci su samo sluškinje i sluga... Naša vlada pokazala majstorom takodjer u gospodarskoj organizaciji sa svojim centralama, koje imaju za posjednicu, da nema radnik, ni građanin ni seljak ništa. Sve rekvizicije, koje je dosada vlada izvršila, bile su zle, jedina je dobra rekvizicija bila, kad je vlada rekvirovala u Beč njemštukare, no žalibože ih je pustila natrag u naše krajeve. Vlada se nije posvema ništa brinula za podignuće naše produkcije... Pitam Vas: Tko vlada u Austriji unutra? Slovenac ili Čeh? Tko vodi izvanjsku politiku, tko vodi u nas rat? Nigdje ne vidite Slovenca, Jugoslavena ili Čeha, inače ne bismo imali takove zbrke doma, ni tako zaogreženih odnošaja izvama i ne bismo stradali. I slavenski generali ne vode rata, rat rade generali... (ostalo sve zaplijenjeno). Pri koncu govora podiglo se burno odobravanje, puk je obasuo načelnika Jugoslavenskog kluba cvijećem, glazba je završila „Lijepu našu“, a puk je uz glazbu zapjevao. Odja. Franja Cimanova, gdjica. Fr. Skrbitovna i F. Kallanova predložila predsjedniku Jugoslavenskog kluba u imenu Sv. Vidjana svotu od 1000 K za slovensku pučku školu u Mariboru, za koji se dar dr. Korošec u toplim riječima zahvalio. Na to su govorili dr. Fran Novak, u imenu jugoslavenske socijalno demokratske stranke govorio je Ant. Kristan i najzad dr. Lovro Pogačnik. — Prihvaćena bi rezolucija sastojala se iz četiriju tačaka (2. tačka je u cjelini zaplijenjena), gdje se odobrava i pozdravlja rad Jugoslavenskog kluba i svibanjsku deklaraciju, izrazuje se povjerenje klubu i osobito njegovom predsjedniku, te se pozivlje vladu i odgovorne činitelje, da učine sve, što leži u njihovim silama, da se sa svim neprijateljskim državama odmah započnu mirovna pregovaranja na demokratskom temelju u duhu pravednosti i iskrenosti. — Na večer je pri povratku priredilo mnoštvo pod prozorima nadbiskupskog doma spontane ovacije svome narodnome biskupu.

Iz češkog svijeta. Da je češko plemstvo danas nacionalno mrtvo, to je već poznata činjenica. Černini i Martinici igrali su ipak nekad dostojniju ulogu, nego li je igraju danas. U prvo doba češkog preporoda osobito su se isticali grofovi Sternberg, koji su mnogo podupirali češku stvar polovicom prošloga stoljeća. Onda naime nije još bio tako razvijen nacionalni osjećaj, te je ljubav prema svome narodu značila isto toliko, što i ljubav prema zemlji. A grofovi kao privilegovani velikaši i veleposjednici već su u svome interesu podupirali borbu čeških zemalja (ne češkoga naroda) za svoja prava. Jer što je više povlastica imala zemlja, te su veće časti, veći ugled i veću vlast imali velikaši, grofovi i uopće plemstvo. Danas je u češkim zemljama izgubilo plemstvo sav ugled i svo povjerenje. Njihova je zvijezda na polju češke politike za uvijek ugasla. Ne će li da plemstvo, da

ga nestane neopaženo, mora stupiti u tuđe službe i raditi proti svome narodu, koji je već tako napredovao da u svome demokratskom mišljenju ne može pripustiti, da ga plemstvo iza leđa izigrava. Amo tamo ipak se još prijavljuje po koji zalutao pripadnik „modre krvi“, te nastoji da posreduje između vlade i naroda, između vlade, kojoj nije nijedno zlo dovoljno teško, da ga naprti na leđa narodu, koji je opet s tom sebi skrajno neprijateljskom vladom posvema obračunao. Tako se posljednjih dana javio u „Moravskoj Orlici“ grof V. Sternberg, da kaže, što poručuje po njemu dr. Seidler Česima. Tu piše grof o svom razgovoru, što ga je imao s dr. Seidlerom o okružnoj razdobi Češke. Dr. Seidler, veli, rekao mu, da okružna razdoba ne znači ništa, do li ispunjenje njegovog programa: uvođenje narodne autonomije (1). Na moj prigovor, piše grof, da se takova temeljita promjena pukom naredbom protiv državnim temeljnim zakonima, proglasio je ministar-predsjednik, da tomu nije tako, te da je uvođenje okružne razdobe moguće u okviru zakona. Na to je rekao, dr. iz govora grofa Czernina, koji je tako uzbudjujuće djelovao na Nijemce, jer je u njemu s tako visokog mjesta bilo izraženo, da su Česi velezdajnici, bilo bi umirilo Nijemce, kad bi Česi bili izdali proglašenje u smislu, da 1. izražuju svoju lojalnost carskoj kući, 2. da novog uređenja stvari ne očekuju od sporazuma, već da nastoje da se ga domognu svojim silama u zemlji 3. da ne otklanjaju dalje stupiti uopće u pregovaranja. Ministar je predsjednik izjavio, da političke stranke, koje se ne žacaju nositi sumnju, da očekuju spas od neprijatelja države, koje takove iskaze, kakvi bljahu Pragu, izdavaju za općenarodnu imovinu i uopće odbijaju učiniti ma i samo pokušaj o sporazumak time, da bi se pregovaralo o zahtjevima, koje iznose — ne mogu očekivati nego da se ne će uzeti u obzir njihove interese. Tim proglašenjem ministra-predsjednika — veli grof Sternberg — koje sam uzco na znanje, stupam pred vodje češkog naroda i velim im, neka dobro razmisle, prije nego li sačuvaju i nadalje svoje stanovište. Kasnija pokoljenja, kad budu pisala povjeste, učinit će onu gospodu, koja danas provodi očividnu politiku antante (!) odgovornima za to, što će zlo češki narod požeti iz njihove slabe politike... A samo kratkovidan može se još danas nadati, da će antanta pobijediti. Rat je dovršen, rat je dobitven, a tko toga ne vidi, sudbina će mu otvoriti oči. — „Venkov“ k tomu pripominje: Kako je očividno napada na naš narod grof Sternberg isto kao i kojikoli njemački list i njemački poslanik. No to konačno ne čini ništa. No vrijedi spomenuti, da je dr. Seidler rekao: Interesi češki ne smiju se uzeti u obzir... „Zelt“ piše o novim mjerama u Pragu i Češkoj, te dolazi do čudnovatog za svenjemački list zaključka, da sistem persekucije i konfiskacije te potlačenja sakuplja Čehe samo u jedan bojni red. Dalje piše: Bezmisleno jeste uplitati šest milijonov narod u velezdajnički proces. Toliko velezdajnika ne bi Austrija podnesla! — „Venkov“ javlja, da je predsjednik Češkog svaza posl. Franšek Stanek obolio na upali grkljana te se na liječnički savjet morao otputiti na liječenje u Luhačovice. Predsjedničke poslove Češkog svaza vodi sada poslanik V. Klofač.

Domaće vijesti.

Milodar za našu srednju školu u Pull. Preko uprave našeg lista, položeni su slijedeći doprinosi: U znak Jugoslavija sakupili su na duhovski ponedjeljak Jugoslaveni u Liburniji kod tete Ludovike u Mihotićima svotu od K 131.— Prigodno vjenčanja g. Ivana Lorencina sa našom vrlom rodoljubkinjom Ivanom Lorencin u Medulinu, sakupljeno je po malom Mirogoju K 62.— Živeli kičeni svatovi! — Sakupljeno na jednom sabirnom arku K 126.— Daruje društvo Hrvata K 38.— Gg. Marčić i Jedrlinić polažu K 20.— (Potonja svota bila je objelodanjena dne 23. o. mj. ali ne uračunana u ukupnu svotu.) Ukupno K 377.— zadržji iskaz K 57.194.51; sveukupno K 57.571.51. — Živeli požrtvovni darovatelji! Naprijed za našu narodnu kulu prosvjete!

Pozdrave svojima u domovini, bližim znancima i rođacima šalju iz Gradenberga u Štajerskoj pred odlaskom na bojište Josip Bedrina iz Raklja, Ante Macuka iz Lobarike, Ivo Božac iz Škatari i Mijo Kajič iz Alture, svi vojnici 5. puljske streljačke pukovnije.

Dnevne vijesti.

Neprijatelji parlamenta. Pod tim naslovom piše gradački „Arbeiterwille“: Njemačko nacionalna štampa revno sakuplja sve izlike, koje govore proti sazivu parlamenta. Da ministar-predsjednik nema većine u parlamentu to je doduše istina, ali u ustavnim je državama običaj, da ide vlada, koja nema većine, a ne parlament. Vlada nije parlamentarnom većinom bila prisiljena na to, da pravi nacionalne eksperimente, koji su prouzročili sadašnju smutnju. To je učinila iz vlastite pobude ili ponukana od tudjih država, koje misle, da se sa njemačko nacionalističkim elementima dade držati na okupu drevnu habsburšku državu ili ju dapače preporo-

diti. Od koje strane duva vjetar, od kako je progovorio grof Czernin te je vitez Seidler započeo nacionalnim diletantstvom, ne može se još jasno razabrati, ali može se slutiti. „Deutsche Tageszeitung“ u Berlinu, najpangermanski organ pangermana, naručio si je dopis iz Beča o događajima u Pragu u kojem se veli: „Odgodom parlamenta otvorila si je vlada put za oštar nastup protiv jugoslavenskih spleta; nadajmo se, da će se latiti sada energično posla takodjer u Češkoj, što će po svojoj prilici biti teže. Ali još nije prekasno. Možemo doduše dvojit, da Seidler nije pravi muž za to. Energični general kao ministar-predsjednik bio bi sada primjerenija ličnost. Neka se dakle dade trajno zatvoriti brbljavu čatru na Franzensringu (misli parlament); državi će vjerno pučanstvo biti za to harno“. Mi si hoćemo pristediti svako uzrujanje radi bezobraznosti ove pruske gubice, pošto je jasno, da politički ljudi, koji nemaju pojma o tome, što je danas u Austriji moguće. Vlada, koja bi si utvarala da je silna, ma imala 10 generala na čelu, bila bi u Austriji najmanje na mjestu. Austrija nije Pruska a njemačko pučanstvo u Austriji nema pruskog karaktera. Ako bečka korespondencija nije stvorena u Berlinu, to je bečki dopisnik Tageszeitunge bik, koji tumara po ulicama, a da ne vidi i ne čuje ništa. Da nije opazio, što se dapače dešava i među bečkim pučanstvom, koje je najlakomnije na svijetu, za to treba više no samo svenjemačke gluposti. Moguće je, da taj momak pohađa samo u bečke njemačko radikalne krugove, čiji je jedini prigovor protiv svakoj bojazni: „Hindeburg će svakako stvar urediti!“ Ovi naravski ne žele parlament, pošto se njihovi nacrti dade provesti jedino nasiljem. Njima je parlament deseta briga a glavna im je nada pruski militarizam. Ali koliko je austrijskih Nijemaca uza njih? Neka se samo sluša, što kod nas govore ljudi u odori i bez odore u svim slojevima o tom pruskom vojničkom duhu. Nije samo pogriješno već upravo pogbeljno mišljenje, da je u Austriji moguć povratak k Stürgkhovoj eri. Mučili se i patili, kao još nikada, a k tome uzati još jezik za zubima, to ne može podnijeti niti najdobročudniji Austrijanac. Nama je poznato, da najveći dio Slavena želi parlament. Otvoreni deprijatelji parlamenta su jedino njem: eki nacionalci. Oni su postigli to, da su im sve nenjemačke narodnosti u Austriji protivne i da si ne mogu s njima stvoriti većinu. I rad toga, što njemački radikalci u Austriji ne mogu naći većine za parlamentarni rad, za to neka se proglašati nad narodima, kojima je burokracija naprtla na leđa sve moguće nevolje, još apsolutizam! Bit će dobro, da si neprijatelji parlamenta predomisle, da li je dobro, da tjeraju stvari do skrajnosti.

Slobodno sadjenje duhana u Austriji. Kako „Reichspost“ javlja, doskora će izaci naredba austrijske vlade, kojom se dozvoljava slobodno sadjenje duhana, no samo za Češku, Moravsku i Štajersku. Pravom pita isti list, zašto se to ne dozvoljava i drugim krunovinama, poimence Istri i Dalmaciji, u kojima da raste dobro vino, pa bi i duhan mogao dobro uroditi. Dalmacija, da je upravo predstavnirana za duhan. Mi se tome možemo samo pridružiti, a ujedno s naše strane pitamo, kako stoji s tim pitanjem u nas?

Madžarske škole u Hrvatskoj. „Pesti Hirlap“ donosi članak, u kojem oštro napada politiku hrvatske vlade u pitanju madžarskih škola u Hrvatskoj. Glavnu krivnju pripisuje list u tom pogledu bivšem banu barunu Škerlecu, po riječima „Pesti Hirlap-a“, „tom, madžarskim milijekom zadojenom magnatu“, koji da je stekao popularitet u Hrvatskoj jedino time, što je na sve moguće načine postavljao madžarske škole u Hrvatskoj. I dok je sada cijela Ugarska puna raznih srpsko-hrvatskih, rumunjskih itd. škola, dole su madžarske škole u Hrvatskoj tako rekuć prazne. Ako je to učinio barun Škerlec, šta da se očekuje od Mihaloviča i od njegovog suradnika Rojca, koji je poznat, kao ljuti neprijatelj Madžara? „A gdje je“ — završuje spomenuti list — „željezna šaka ugarske vlade, koja bi bila kadra stvoriti red?“

Mali oglasnik

U tovornom skladištu ovdješnje željezničke stanice prodat će se 31. svibnja i 1. lipnja od rlike

40 tona kisele repe

ukupno ili djelomično onomu,

koji će nudjati najviše.

Rabljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtka

Philip Barbačić

Šišanska ulica.

Drvo, daske, dasčice,

grede i balvane svake

vrsti mogu se kupiti

kod Galeata Franceschinija u

Šišanskoj ulici 47.

...

Oglasujte

u „Hrvatskom Listu“!

Razredna lutrija. Srećke

10. razredne lutrije mogu se dobiti u Pull kod tvrtke Jos. Krmptić, trg Custosa, ulica Fran Ferdinanda br. 3.

JENA listu: U
za titaru god.
za polugodišta
komisijom K 11
način K 4—, u
daji 16 fl. polje
OGLASNI prima
upravi lista trg

Sedma I

Na
S

Potpisan

slavenskomki

melju narodno

da se sve zen

venci, Hrvat

lezenske dinar

neka bude prv

tudjina i k

kratkostom tem

stvenog narod

Beč, 30

Dr. Baljak. D

Dr. Fr. Janki

Oskar Rybar

Dr. Ivo Proc

Roškar. Jos.

Dr. M. Lagri

Dulčić. Dr. I

Dr. A. Tresić

Dr. Josip Sr

Dr. Lov

Protokla

koja je zapo

poštenjem s

svih zemalja,

će od ne mal

toji s narodo

njem i oslob

nam je ta ob

mного trpkil

pokazala u o

a koje nam s

ili lošije.

Kad su

dali prije go

življe sviban

nebi se se

nam se u tu

posmjehiva'i

rivom, fantaz

nema nikakv

tome nije do

(osobito slove

popisa slove

riječi naših p

tiča i drugi

sistem, kad s

počinjen na

jetom, dignu

da zagovar

odmah na to

Nije mci

Jim „Hoch H

nama nastupi

zati vjernost

vani svoje pri

nima u Ausri

sadašnjih nes

sjedinjene i

dinastičkom, b

zahtjevali, d

mačkom cars

odgovorna m

njemačkom p

naše težnje z

noma opravda

boje time, da

sjedinjena on

ima i svaki sv

su sada oni l